# שיח
## שאול שיף

# "אהבה אינה מהווה בסיס לנישואין"

מאחורי ה.ב. מאות שידוכים מוצלחים. כולם במגזר החרדי. חלקם בהתנדבות. בראשית השבוע ביקש להזכיר לי כי "פורים הוא עת רצון וכל הפושט יד נותנים לו". ומה זה שיח לשידוכים, שאלתי. "אנחנו נוטעים למיטון לציון של רבי שמעון בר־יוחאי, קוראים את המגילה, אומרים פרקי תהילים ומבקשים שם על ויזונים וגם על עניינים אחרים. בפורים ובערב פורים אין שם הרבה אנשים, והתנא האלוקי שני יותר לבקשות של אותם אלה המטרידים עצמם לנוא אליך ביום זה. ותאמין לי, היו לי שם מושגים גלויים. כל הבקשות נענו בסייעתא דשמיא".

האמת היא שה.ב. התפרץ לזלת פתוחה, שכן בכל מה שנגע לשידוכים נאמן כמעט על כל דבר שיקרב את גאולת הרזוקים.

בשבוע שעבר התרשמתי באופן מהקהל הגדול שהגיע לבית הכנסת "אריאל" בהעגנה, לערב עיון של "בבאשיית". ומכון פוע"ה, שבאו להדריך "זוגים מחתנים". הדוברים ריתקו את הקהל, שהיה צפוף לכל אינפורמציה בונה בפנייני שידוכין.

בחלק מישיבות ההסדר, סיפר יועץ הנישואין אברהם כץ, נערכות עתה סדנאות בנושא בחירת בת זוג (בתשלום), ואני גלשתי חינם אין כסף לאתר של "אש התורה" לקרוא בעיון מה מייעצים שם לצעיר החרדי בכל הקשור להיכרות למטרת חתונה. נראה כי הכללים יפים גם לצעיר שלנו, והנה חמישה מהם, העיקריים: "תשאלו את רוב הזוגות המאורסים למה הם מתחתנים והם יענו לכם שהם מאוהבים. לדעתי, אי אפשר לבנות יחסים ארוכי טווח על בסיס של אהבה בלבד. צריך הרבה יותר מזה.

"הנה חמש שאלות שעלינו לשאול את עצמנו בחיפוש האמיתי אחר בן זוג לחיים:

**"ראשון אנו חולקים מטרת חיים משותפת?**

"למה זה חשוב? נגסה זאת כך: ארבעים או חמישים שנות נישואין, זה הרבה זמן. מה אתם מתכוונים לעשות זה עם זו במשך כל אותן שנים? נסיעות, מסעדות וריצות ביקר? עליכם לחלוק משהו עמוק יותר, משמעותי יותר. דרושה מטרת חיים משותפת.

"שני דברים עשויים לקרות בנישואין. אפשר לצמוח ביחד או כל אחד לחוד. בקרב חמישים אחוזים מהזוגות, הצמיחה היא נקודתי. כדי שהנישואין יצליחו, צריך לדעת מה רוצים בחיים. - שורה תחתונה, - להתחתן עם מישהו שרוצה בדיוק את אותו הדבר.

**"ראשון אני ממסיק בישום בבן הזוג בדי לחלוק איתו רגשות ומחשבות?**

"השאלה הזו היא לב ליבה של המערכת הזוגית שלכם. תחושת הביטחון פירושה להיות מסוגל לתקשר בפתיחות עם בן הזוג. בבסיס לתקשורת טובה הוא אמון - האמון שלא אי־ינצל או אי־פגע אם אבטא את מחשבותיי והרגשותיי הכנים.

**"אחד מעניתי" מכנה אדם "מתעלל נפשית", כמישהו שחר ששים לחשוף בפנינו רגשות ומחשבות. השאלה הזו דורשת כנות. ודאו שאתם מרגישים בטוחים רגשית עם האדם לו אתם מתכוונים להינשא.**

**"ראשון תרא/תרא קבראתך?**

"בדאדם אמיתי מתאפיין בעידון ורגישות. איך אפשר לדעת? הנה מספר העצות, האם הצמיחה האישית שלו מתנהלת על בסיס יציב? האם יש לה אינשורס לשפר את עצמה?

"אחד מסוריי מכנה אדם 'טוב' כמישהו שתמיד ישאף להיות טוב ולעשות את הדבר הנכון. אז נסו להשיב על השאלה - איך הוא/היא מטלטל/ת את הזמן? האם מדובר באדם חומרני? בדרך־כלל עידון אינו מראש סדר העדיפויות של אדם חומרני. קיימים בעולם שני סוגי אנשים. אלו המתמסרים לצמיחה אישית ואלו המתמסרים לחיפוש אחר נוחות. כשהמטרה היא נוחות - עשיית הדבר הנכון עוברת למקום שני. צריך לזכור זאת, לפני שבעדים יחד לחופה.

**"איך תרא/תרא מתייחס/ת לאנשים אחרים?**

"הדבר החיוני ביותר להצלחת המערכת הזוגית ממין ביכולת לתת. נתינה פירושה להתעניין הבאה לאחר. כראי לבדוק האם מדובר באדם שנוהג לנהוג לאחר הנאה או שהוא מכוון בתוך עצמו ועסוק רק עם עצמו?

"כדי לדעת, צריך לבדוק איך בן הזוג מתייחס לאנשי שירות כגון מלצר, מאבטח, נהג מונית וכדומה. איך הוא מתייחס להורים ולאחים שלו? האם הוא מוקיר ומעריך אותם? אם אינו מוקיר את אלו שעשו למענו הכל, אל תצפו שיוקיר אתכן, הרי אתן לעולם לא תוכלו לעשות כלי־בך הרבה למענו.

"האם הוא מרכל ומדבר רעות על אחרים? אדם שמרכל לא יכול לאהוב אחרים. מי שלא יודע להתייחס לזולת בכבוד, גם לא יכבד אתכן.

**"ראשון יש לך בריבה לשנות משהו באופן הזה אחרי החתונה?**

"אנשים רבים מדי טועים ומתחתנים עם כוונה לנסות ולשפר את בן הזוג לאחר הנישואין. כפי שסוגן אחד מעמיתי, 'צריתן בהחלט לצפות מבן הזוג לשינוי אחרי החתונה... שינוי לרעה!'

"לסיכום: וזגיות אינו דוקא שלב קשה או מסוכן. הפתרון הוא לנסות לעבוד יותר עם הראש ופחות עם הלב. אובייקטיביות מירבית כלפי בן הזוג, והעלאת השאלות הנכונות עשויים לכם להשיב על סוגיות מפתח. 'אידו את דרככם להצלחה. אין כמו להתאהב, אבל כשמתעוררים יום אחד עם טבעת על האצבע, עדיף לדעת שלא הסתבכנו בשל אי הכנת שיעורי בית".

# מחצרות אדמו"רים וחסידים

## משטרת הרב

לרב הכולל של הממלכה העותמנית, רבי חיים פלאג'י זצ"ל, היתה 'משטרה' יהודית פרטית. תפקיד המשטרה הזאת היה בעיקר לדאוג שהרי הדת באיזמיר, מקום מושבו של רבי חיים, יישמרו.

במשטרה הזאת שירתו שלושים ושישה יהודים. בין שאר תפקידיהם הם פעלו גם כ'חברת מזהירי שבת', שהיה עליה לשמור שבעלי החנויות יסגרו את חנויותיהם לפני כניסת השבת. בשבת עצמה סובבו ברחובות העיר והשגיחו שיהודים לא יצאו בשעות מוקדמות לתחום שבת ולא יסלסלו במקום שאין בו עירוב.

מלבד זאת פעלו אנשי המשטרה היהודית באירגון הצלה ועזרה ראשונה. כן היו מסיירים בשמירה על הסדר הציבורי בשעת התפגשויות גדולות או לחיות רבות משתתפים.

בסמיר "צוואת מזהירים" מפרט רבי חיים פלאג'י את תוכנו של השטרות הללו: "לחדש את הממונים על הקנסות, שיסתובבו בכל שבת ויום טוב בבוקר ואחר הצהרי בליל שבת ובליל מוצ"ש ובלילי חגים ושחרית ומנחה של מועד, בכל המקומות שיש שמץ עבירות וחילול שבתות וימים טובים".

מדי יום שישי היו אותם שלושים ושישה השוטרים באים לביתו של הרב. הם היו מוסרים לו דיווח על השבוע שחלף, והוא היה נותן להם הוראות בהתאם. לאחר מכן היו מקבלים מטעות הקהילה את משכורתם.

יצחק, כי לעיתים גדלי ישראל בעצמם-היו בין הפעילים למען שמירת השבת.

מביא רבי ישראל זצ"ל, מחבר ספר 'נשמת חיים', בשם אביו, כי בלימבון מקום מושבו "היה כושי אחד שהיה לו מלי זכוכית מלא מהחול של נהר הסמבטיון, ובכל יומות השבוע היה החול סרוי, ובשבת היה נח. והלך בכל ערב שבת לעת כניסת שבת לדחוב שהיה נקרא רוי נאוא, שהוא בלשון הקודש רחוב החדש, שם היו דרים היהודים, שויו אנוסים והראה להם כלי הזכוכית שביידו, ואמר: סיגרו את החנויות, כי בא העת לקבל את השבת". (מתוך 'מקור ישראל', דפוס ורשא תר"א).

וכתב רבי משה מטראני זצ"ל בשו"ת המבי"ט (סימן רס"ח): "אירי מרפה ידי עושי מלאכת שמים ח"י. אדרבה, אני עושה ומעשה ח"ל מה שעולה בידי לפי הזמן, וקודם עיות הלכם ה"ר ש"ט זצ"ל, שבבתי אני כמה שנים בכל ערב שבת. פעם אחת טילטלני אחד מלפני הספר בחצי ראש מגולה, כי היה קרוב לביאת השמש".

ומספר רבי שלמה, חתן רבי ישראל סרוק זצ"ל באיגרת: "אחד היה מה צפת תוב"ב ושמו במזרי"ח אברהם הלוי זצ"ל אשר חיבר 'תיקוני שבת', שבסוף קיבוץ ספר 'ראשית חכמה'. בליל שמי היה מנהגו של זה החסיד, ב' שעות קדם היום, היה קורא על הנשים שיקומו וילכנו לקראת שבת ושיהיו לזשי העיסה. והיה מדברה בהם אם אמצא ובשיל או אפיה על גבי האש ממוך לשבת, תדעו נאמנה שאפקח את הכל לעניי הקדש. והיו הנשים מתפחדות ממנו, והיו מזדרזין את עצמן בידוי גדול. ובערב שבת ממוך לשקיעת החמה בזיק בכל הבתים, וכל מה שמצא על גבי האש לקח להקדש" (מתוך 'האר"י וגוריה', הוצאת 'אחבת שלום').

וכתב הרב 'קרבן שבת' זצ"ל, שבעירו היו אנשי מעשה, וראשי הקהילה עם ב' ששמשים מסובבים את העיר מבית לבית, ביום ששי ב' שעות קודם הלילה. והיו רואים בכל חדרים, ואם מצאו איזו מלאכה שלא נגמרה וידעו שתיגמר בשבת - היו משביריים הכלי ולא חסים על איבוד ממון. גם התגריות היו מוגרים. אשריהם בזה ובבא.

(שבחי הצדיקים, מרגן רע"ן)